

žáci cvičeni byli, jak by měli dopisy kupecké skládati jazykem vlaským a francouzským, ale ne též jazykem zemským.

Mohlo by se sice namítati, že posud i obchodník v malých městech venkovských zvyklý jest knihy vésti a dopisy skládati v řeči německé, avšak příčinou toho jest, jak se zdá, větším dílem právě zanedbané dosavad vyučování v jazyku zemském, i bylo by to rovně tak ku pravému prospěchu celku, jak toho hlasitě žádají, aby se tato nehoda ustranila, a tím podána byla možnost k vyrovnání nesrovnalosti přírodě odporné, která posud panuje co do užívání toho jazyka v literatuře a v životě obchodnickém.

Kromě toho vysloveno zřetelně, že jazyka českého může se užívati i při vyučování jiným předmětům, i že náleží postarati se o to, by se to stalo, v té míře, jak toho bude potřeba.

K tomu konci dlužno při ustavování profesorův vším úsilím hleděti k tomu, aby znali řeč česko-moravskou, i vyslovuje se též, že budou rozmnoženy síly vyučovací, pokud se toho potřeba objeví.

Dle těchto řídicích zásad i po předešlé poradě gubernia, výboru zemského a mužův věci znalých v Brně a s přizváním některých z nejvýtečnějších učitelův technických ústavů Vídenského, Hradeckého, Pražského a Lvovského sestaven byl plán organizačný nejpokorněji přiložený.

Nevcházeje v podrobné rozbírání jeho i příčin, z kterých se toto Vašemu Veličenstvu k nejvyššímu uchválení předložené upravení ústavu technického nejpríhodnějším jeví, dovoluji sobě toliko nejposlušněji doložiti, že podle toho ústav dle podstaty své rozpadá na oddělení obchodnické a technické, v kterýchž obou odděleních sbor vyučující záleží pod řízením direktora ze 12 profesorův, třech pobočných učitelův a 2 asistentův.

Při plánu učebním bylo přípravné vzdělání žákův ve škole reálné nebo v gymnasium za pravidlo vzato. Jakkoli žádoucí by však bylo, aby všickni žakové opatření byli takovým přípravným vzděláním, aby se dle toho další vyučování uspůsobiti mohlo, jest přece dovoleno, přijímati i všechny ty, kteří, nebyvše v takových připravujících školách vzděláni, prokáží potřebné vědomosti předchozí, toliko ustanoveno, aby takoví žakové byli přijímáni jen tehdy, když mají nejméně 16 let, proto že za mladšího věku i při bedlivém, ale též snadno přenáhle-
ném vzdělávání přípravném nelze očekávati oné zralosti ducha, kteréž vyšší vyučování vědecké žádá co nevyhnutelně potřebné.